

התמונה המצונזרת

תצלום זה והתצלום המופיע בעמוד מימין נפסלו למירסום עליידי הצנזורה הצבאית. התצלום צולם דקות מעטות אחרי השתלטות החיילים על האוטובוס. נראית בו קבוצה של ארבעה

חיילים המובילים את החוטף, שהוא במרכז התמונה. ראשו כפוף כלפי מטה. מצידו הימני מוביל אותו קצין, צולמה שניות מעטות אחרי צילום תמונה זו ושם נראית אותה הקבוצה מאחור.

באותו יום בערב מסר יצחק שמיר הכרזה, שבמרכזה עמדה הקביעה כי שום מחבל לא ייצא חי מפיגוע.

למחרת היום, בשבת בבוקר, מסר משה ארנס ברדיו הודעה דומה, שגם בה כלטה הקביעה כי שום מחבל לא יישאר חי אחרי פיגוע.

כדי כמה צלמים, וגם כירי העולם הזה, יש צילומים המראים כיצד מובילים חיילי צה"ל חוטף בריא, ההולך על רגליו, כשמאחוריהם פוסע קצין המחזיק בידו אקדה שלוף. תצלומים כאלה הועברו עליידי סוכנויות הידיעות לחו"ל. כירי צלמים אחרים יש תצלומים נוספים ובהם נראה שבוי אחר. סירסום התמונות האלה נאסר עליידי הצנזורה, ומשום כך נשאר בגליון "העולם הזה" שטח ריק, התוסס כמעט עמוד שלם.

לאחר מכן הודיע רובר צה"ל כי האיש שנראה באחת התמונות, כשהוא נגרר עליידי החיילים, היה אחד מנוסעי האוטובוס, שנחשב בטעות למחבל. הודעה זו אינה מסכירה מדוע אסרה הצנזורה את פירסום התמונה הזאת, והמשיכה גם אחרי ההודעה לאסור את פירסומה. ההיגיון היה אומר שצריכים לפרסם את התצלומים, כדי שכל אדם יוכל לזהות את הנוסע.

השילטונות פקדו מייד על הריסת כתיבתם של מישפחות ארבעת החוטפים. הרבר מעורר את הרושם כי פעלו בביטחון כזה, מפני שקיבלו עדות כעליפה על זהותם. ההודעה שנמסרה לאחר מכן, שהשמות הופיעו בתעודות הזהות שנשאו הארבעה על גופם, משכנעת פחות.

תמונה המצטיירת כאן, ושהתקבלה בעולם כולו היא ברורה:

שניים מן החוטפים, שלא נהרגו בעת ההסתערות עצמה, הוצאו להורג זמן קצר לאחר מכן.

הרבר לא נעשה באופן ספונטאני עליידי מישוה, אלא על פי החלטת האחרים, שכללו בלי ספק את ראשהממלה, יצחק שמיר, ושרהביטחון, משה ארנס.

אין שום הסבר סביר אחר להודעותיהם של שמיר וארנס באותו היום ולמחרתו.

ההחלטה על כך התקבלה, לפי כל הסימנים, עוד לפני הפיגוע

— כנראה אחרי חילופי השבויים של "פסטיבל השישה". רק חקירה פומבית ומוסמכת, שבה ייחקרו עדריהראייה, ושבה ינותחו התצלומים המצונזרים, עשויה להפריך חשד זה. אני מעז להינבא כי לא תיערך שום חקירה פומבית כזאת. בהעדרה, אין מנוס מהסקת המסקנה כי התיאור הנ"ל הוא נכון.

על כך אפשר רק לצטט את הפסוק שאמר המדינאי מוללי דהילהימירט אחרי שנסוליון הוציא להורג את ריבס אנגיאן: "זה גרוע מפשע, זה מישגה!"

אין צורך לאמר כי הוראה כזאת נוגדת את חוקי ישראל ואת החוק הבינלאומי.

לפי הגדרת השופט בנימין הלוי, בתפקידו כשופט צבאי בפרשת כפריקאסס, זוהי הוראה שעליה "מתנוסס הרגל השחור של אייחוקיות" — ועל כן חובה היא על כל חייל לסרב למלא אותה.

לא זכות — חובה!

אין צורך להוסיף כי זהו פשע כלפי מדינת החוק הישראלית. הוצאה להורג של בני אדם, ויהיה פישעם גדול ונורא ככל שיהיה, כלי פסקדין של כית'מישפט מוסמך. היא חתירה מתחת לאשיות מדינת החוק, פגיעה שתמוטט בסופו של דבר את מערכת החוק הישראלית כולה.

חובה היא להוסיף כי זהו גם פשע כלפי צה"ל. ההרפתקה האומללה בלבנון, שהרסה את הקונסנוס הלאומי, כבר נגעה בצה"ל קשה, ועוררה בלב חיילים רבים לבטים מצפוניים חמורים ביותר. אם יסתבר כי מישוה הופך את צה"ל למכשיר של הוצאה להורג, בלי דין ובלוי דין, יתרחבו כל הכיקעים האלה שיבעתיים.

כל הנזקים האלה — לחוק הישראלי, למערי כתימהמישפט, לצה"ל ולמישטר הרמוקראטי של חייו — עולים פי אלף על כל נזק אשר החוטפים עצמם יכלו להביא. אם אכן היה רצונם לקעקע את אשיות המדינה — הנה, במותם, בעזרת שמיר וארנס, הם הצליחו בכך מעל לכל מה שיכלו לשער.

וייאמר הרבר בכירור: מי שמילא פקודה בלתי חוקית זו ניצע פשע. פשע זה אינו מתיישן. כל יועץ מישפטי יוכל בעתיד לפתוח בחקירה נגד האיש ולהעמידו לדין בעוון רצח, ולא חשובה רגרתו.

אייאפשר להשתיק את השאלות, גם אם צנזורים חרוצים יצטוו לעשות זאת. הן נשאלות בעולם, והן תישאלנה בארץ. הן נוגעות למהותה של מדינתנו.

אך כדיברי הפסוק, המישגה חמור אף מן הפשע. אם אכן קבעו שמיר וארנס, כדבריהם, כי "שום מחבל לא ייצא חי מן הפיגוע" — הם עלולים לגרום לשפיכת נהרות של דם ישראלי.

עוד בקורס מס'כפים של צה"ל למדתי כי לעולם אין להעמיד את האוייב במצב שבו אין לו עוד שום תיקוה לחייו. כי אוייב כזה יילחם בחירוהינפש, "ימכור את חייו ביוקר" וייקח עימו לקבר מיספר גדול ככל האפשר מאנשינו.

זה היה תמיד הנימוק המעשי החשוב ביותר נגד הנהגת עונישמיות בישראל, ונגד הפעלתו.

רק קנאי מטורף יתעלם משיקול זה. ואם אנשיהביטחון לא יילחמו עליו, הם יקבלו על עצמם אחריות נוראה.

אילו ירעו החוטפים באוטובוס כי סיכוייהם לצאת בחיים מכל העניין אינם 10%, או 1%, או 0.1%, אלא 0.0%, יתכן מאוד שהיו מתנהגים אחרת.

כל חוליית פיגוע בעתיד, שתאמין כי חייה אבודים במלא, יקרה אשר יקרה — עלולה לשפוך דם ללא היסוס, מתוך חישוב פשוט כי זה אולי יעזור לה להינצל. וחוז' מזה: תמות נפשי עם ישראלים.

אין שיעור לטימוס, לקנאות העיוורת ולחוסרהאחריות של פוליטיקאים, שאינם מבנים שיקול פשוט זה, הברור לחלוטין לכל חייל כשרה.

במצב הנרכחי של העם הפלסטיני, עונישמיות — גם בדרך של הוצאה להורג בלי מישפט — לא ירתיע. להיפך, הוא יגבור את השינאה והייאוש, ובמילא יביא לריבוי נסיונות הפיגוע הקטלניים.

הסכנה הכרוכה במצב כזה לכל ישראלי העלול ליפול בעתיד כירי חוטפים או שובנים פלסטינים במעשי פיגוע או בשדה הקרב, בארץ או בחו"ל, ברורה.

השאלה האחרונה: מדיניות הפירסום וההעלמה. במשך עשרות בשנים היתה האמינות של רוברייצה"ל אחד (המשך בעמוד 60)